

ikke uvilke sig af sig selv, saaledes at det ene Land bliver nødt til at efterfølge det andet i fornuftige Foranstaltninger.

Den ærede Minister har forrige Gang anført, at han nu tvivlede paa, at denne Handelsfrihed virkelig vilde blive et Gode for Island. Det er forøvrigt, troer jeg, antaget igjennem en lang Narrække, at det ikke alene er et Gode, der tilkomme Islænderne, men som de meget trænge til at erholde, saa jeg ikke videre skal indlade mig derpaa i dette Dieblif.

Den ærede Minister har, og jeg er ham forbunden derfor, taget visse Hensyn til de Hændende. Han har været lidt om over, at Handelsstanden skulde komme paa gale Veie ved at handle paa Island. Han har nemlig yttret, at der var ganske eiendommelige Forhold ved dette langt fraliggende Land, og at der let kunde komme Skibe, som, uvidende med Forholdene der, kunde bringe Varer, der ikke passede deroppe, og derved tabe Penge og saaledes blive derfra. Nu er det ganske vist, at Kjøbmandsstanden ikke hører til den lærde Stand, den er i det Hele taget meget uvidende; den har imidlertid dog en vis Videnskab, og paa den kan den ærede Minister stole. Handelsstanden pleier sjelden at søge et Land, det være nok saa langt fraliggende, og under nok saa eiendommelige Forhold, uden at den søger at skaffe sig saamegen Oplysning, at den veed, at den maa seile dertil med visse Varer for at hente visse andre Varer; den ærede Minister kan være ganske rolig for, at man ikke seiler til Island med Fartøier, ladede med Parisermodevarer, Champagne og Fløiel o. s. v. Forøvrigt er den Bemærkning af den ærede Minister uden tvivl foranlediget ved, at han har hørt Tale om en Speculant, som engang seilede til Vestindien med Skitter, og det har gjort ham bange for, at vi Hændende skulde sende Expeditioner til Island af lignende Art, men det er virkelig uden Grund.

Den ærede Minister har forvaret sig mod almindelige Bemærkninger, der kunde blive gjorte om denne islandske Handel; jeg tilstaaer, at hans Bemærkninger ere ualmindelige, men jeg troer ikke, at de ere ganske rigtige. Dersom det var Thingets Willie, og dersom det ærede Thing vil have nogle Minutters

Taalmodighed, saa vil jeg, skøndt vi ere i en saa underlig uvis og svævende Tilstand med Hensyn til denne Sag, gjerne tillade mig ganske forteligen at angive de Handelsforhold, hvorunder Island befinder sig og har befundet sig i lang Tid, og man vil uden Tvivl deraf komme til den Erkjendelse, at jo ældre en Uret bliver, desto vanskeligere synes det at affaffe den; thi vi have jo i en meget lang Narrække anerkjendt den store Uret, der er gjort det herfra langt bortliggende Land ved at holde det under disse stramme, næsten umenneskelige Baand med Hensyn til Handelsforholdene. Island er, som det ærede Thing bekendt, virkelig et interessant Land, og Islænderne ere et interessant Folk. Landet har i ældre Tider været i en ganske anden Flor efter hvad Historieforfatterne fortælle os, end det nu er; det skal have talt omtrent det dobbelte Antal af Indbyggere mod hvad det nu har. Det har ogsaa i ældre Tider viist, at det med Handelsfrihed virkelig kunde foretage sig Noget, thi der var en ikke ringe Skibsart og Bedrift fra Island. Landet var i en ganske anden Kultur, frembragte Korn, og det ikke saalidet; thi vi see af den Forening, som blev indgaaet med den norske Regjering, da Landet i 1264 blev knyttet til Norge, at Norge paatog sig at levere til Island 4—6 Ladninger Korn om Aaret; det maa altsaa dengang have frembragt en meget betydelig Deel Korn; og hvorfor er denne Kornavl taget af? (Rosenørn leer). Hvorfor leer den ærede Rigsdagsmand (Rosenørn: Det skal jeg siden sige). Jeg tager maaffee seil, men man staaer imidlertid i den Formening, at der engang blev frembragt en ikke ringe Deel Korn paa Island, og at Landet var i et ganske andet Dyrkningsforhold end nu. Der var Handelsfrihed indtil Begyndelsen af det 16de Aarhundrede, da man herfra bortforpagtede Handelen til Hansestæderne. Der var allerede tidligere skeet Indskrænkninger i Islands Handelsomsætninger med England; man var nemlig herfra blevet uenig med England om denne Handel, og forbød de Engelse at handle paa Island. Fra denne Overdragelse af den islandske Handel til Hansestæderne skriver sig egentlig hele Landets Ulykke baade med Hensyn til Handelsforholdene og Alt, hvad deraf følger. Som